

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioannis Ioviani Pontani. De Aspiratione Libri duo. Charon
Dialogus. Antonivs Dialogus. Activs Dialogus. Aegidivs
Dialogus. Asinvs Dialogus. De Sermone Libri Sex. Belli,
Qvod Ferdinandvs Senior ...**

Pontano, Giovanni Giovano

Venetiis, 1519

De Mercatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12960

DE SERMONE

Itaq; rarissimi illi quidem sunt, ad quos non penetret simulatio, Quodq; flagitiosissimum est, ad permulta uerisimilius simulanda nunc religionis adhibent uincula, nunc affinitatis, amicitiae uel. Quae si persequar, an erit aliud, quam uelle iras hominum in me, ac maleuolentiam prouocare? Itaq; satis nobis esse potest, haec attigisse, quae et inquirenda diligentius, et accusanda liberius sacerdotibus relinquimus, qui ea ab consentientibus quotidie intellegunt, ac Praedicatoribus, quorum est officium, coram, atq; in templis de his liberius differere, maioreq; cum licentia. Nec tamen hoc in loco fabella nobis deerit, eaq; divulgatissima, fuisse in parte Italiae Iannem quendam proauorum nostrorum temporibus, qui inter pastores assiduus, agrestesq; alios diuersaretur. eum autem consuesse die, cum aut aries feroculus offerretur, aut uitulus, uitabundum fugitare eum, contremiscereq; ad illius aspectum, atq; hac ratione ridiculum sese inter pastores facere, noctu uero profundissimos saltus ingredi ausum, atq; ex armentis uegetum quenq; siue bouem, siue taurum apprehensum cornibus, recteq; illigatum secum trahere, tractumq; focis tradere deducendum ad fora, mercatusq; ubi eum uenalem facerent. Iure igitur Umber meus, mihiq; praecessarius A. COLOTIVS Bassus, uir et doctus, pariter et iucundus, usurpare consuevit, nec Aquinatem Thomam, nec Ioanem Scotum plures reliquisse auditores, doctrinaeq; suae sectatore q; Ioanes hic, cui factum sit agnomen à uitellis, imitatores reliquit, ac discipulos.

De Mercatoribus.

Transseamus ad mercatores, quorum non pauci sunt, quos parum iuuat lucrari, nec multum ipsi possint proficere, nisi (ut Cicero ait) admodum mentiantur, quin et mendatio addunt inuisiurandi religionem, nec uerbis solum, uerum etiam scriptis. annotationibusq; dum qui pannus Italicus est, aut Hispanus, Gallicum eum ementiuntur, aut Britannicum, quoties genus panni aliquod maiori est in pretio. Idem in lintheis seruant, ac sericis. Qui equorum, qui mularum mercaturam exercent, compungunt et equos, et mulas eius generis notis, de quo maxima est opinio. Itaq; uix aliquod genus est mercis, in quo non primum sibi locum mendacium pepererit, potissimaq; apud mercatores laus est, scire et multum, et caute fingere. Quo effectum est, ut fides mercatorum, quae antea maxime habebatur integra, nunc fluxa sit admodum, ac fragilis. Annibal isidijs maxime, ac fraude grassatus est. Quotusq; est hodie praesertim, dux, imperatorq; exeratus, q non fraude nitatur,

insidiosisq; consilijs. Caesar cum in Africam uenisset, dicitur cunctatior factus ad conferendas manus propter dolos Afrorum hominum. Itaq; simulatio rerū, uerborumq; atq; consiliorum in omni artium genere, ac negotiorū, facultatumq; præcipue regnat, quasi non etiam in disciplinis, quod sophismata ipsa docent, ut iam ueritas non in abdito, atq; in puteo delitescat, ut Democritus dictitabat, uerū sophistarum laqueis præpedita, ac fallacijs prodire in lucem, atq; in libertatem nequeat. Iā uero pontificum, regum, dominorū, ac principū hominum aulæ ac domus (utq; hodie dicuntur) curiæ, simulationibus ac fallacijs, mendacissimisq; susurationibus, ysdemq; nocentissimis infectæ sunt, ut uideatur ueritas ab illorum regijs exterminata, neq; bonus quisquā habeatur curialis atq; aulicus, nisi q et mētiri admodū, et pro loco ac tēpore uultū fingere, ac lenocinari scierit. Quo effectū est, ut quæ maximorū uirorū domus est, sit eadē simulationis, ac mēdacij.

De Dissimulatoribus.

Dissimulatum studiū longe ab his diuersum est, moresq; item alij. Hi enim quæ insunt, quæq; dicta, aut facta sunt, aut parte ex omni inficiantur, aut de yis multum detrahunt, deq; uero quantum possunt, deducunt. Itaq; quam illi dant operam, ut ueris ficta affingant ac falsa, tam hi ex aduerso in id intendunt, ut uel prorsus abnegent quæ uera sunt, quod dissimulatus est proprium, aut uehementius immuta ut eleuent. Nesciam tamen quomodo sæpenumero qui dissimulatus est, sit item diuersa tamen ratione simulator. Nam & Iunius Brutus sapientiam dissimulauit, & cum minime esset stultus eum se se gessit, moresq; eos induit, ut Brutus a' auibus uocaretur. Proindeq; idem hic & simulator dici, & dissimulatus potest. Illud tamen interest, qd hic inficiatur, ille affingit. Sunt igitur dissimulatores quidem huiusmodi. Alexander postquam ab Hammone redijt, Iouis se se esse filiū uoluit. quid hac ostentatione insolentius? Sapius cum audiret Iouis quoq; se & haberi, & dici filiū, yis dictis aures ea cum modestia adhibere est solitus, ut inficiari id nullo modo uideri aut posset, aut uellet. Audio de maioribus natu sacerdotes quosdam, quiq; ab ordine Fratres dicuntur, quiq; post obitum inter sanctos relati fuere decreto Romanorum Pontificum, cum uiuerent, interrogatos an uera essent quæ de ipsis ferrentur miracula, solitos respondere, deum esse qui & ipse miracula faceret, et bonis uiris eorū dē faciēdorū uim infunderet. Quæ cū modestia quædā potius q inficiatio dici possit, uidetur dissimulatio nis quædam species, ad uirtutem tamen referenda, cum modestia sit,